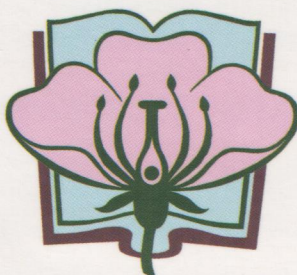

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДЕНДРОЛОГІЧНИЙ ПАРК «СОФІІВКА» НАН УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ БОТАНІКИ ІМ. М.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА
БОТАНІЧНИЙ САД ІМЕНІ АКАД. О.В. ФОМІНА
УКРАЇНСЬКЕ БОТАНІЧНЕ ТОВАРИСТВО

**РОСЛИННИЙ СВІТ
У ЧЕРВОНІЙ КНИЗІ УКРАЇНИ:
ВПРОВАДЖЕННЯ ГЛОБАЛЬНОЇ
СТРАТЕГІЇ ЗБЕРЕЖЕННЯ РОСЛИН**

FRITILLARIA RUTHENICA WIKSTR.

**МАТЕРІАЛИ
II МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**9-12 ЖОВТНЯ 2012
УМАНЬ, ЧЕРКАСЬКА ОБЛАСТЬ**

НАЦИОНАЛЬНЫЙ ДЕНДРОЛОГИЧЕСКИЙ ПАРК «СОФИЕВКА» НАН УКРАИНЫ

ИНСТИТУТ БОТАНИКИ ИМЕНИ Н.Г. ХОЛОДНОГО НАН УКРАИНЫ

**КИЕВСКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ ИМЕНИ ТАРАСА ШЕВЧЕНКО
БОТАНИЧЕСКИЙ САД ИМЕНИ АКАД. А.В. ФОМИНА**

УКРАИНСКОЕ БОТАНИЧЕСКОЕ ОБЩЕСТВО

**РАСТИТЕЛЬНЫЙ МИР
В КРАСНОЙ КНИГЕ УКРАИНЫ:
РЕАЛИЗАЦИЯ ГЛОБАЛЬНОЙ СТРАТЕГИИ
СОХРАНЕНИЯ РАСТЕНИЙ**

**МАТЕРИАЛЫ
II МЕЖДУНАРОДНОЙ НАУЧНОЙ КОНФЕРЕНЦИИ**

**9 – 12 ОКТЯБРЯ 2012
УМАНЬ, ЧЕРКАССКАЯ ОБЛАСТЬ**

УДК 502.172:[502.211:582](477)(06)

ББК 28.588(4Укр)я43

Р 24

Редакційна колегія:

чл.-кор. НАН України, проф. Я.П. Дідух; чл.-кор. НАН України, проф. І.О. Дудка; чл.-кор. НАН України, проф. І.С. Косенко; чл.-кор. НАН України, проф. С.Л. Мосякін (головний редактор); д.б.н., проф. В.П. Гелюта; д.б.н., проф. С.Я. Кондратюк; д.б.н., проф. П.М. Царенко; д.б.н., с.н.с. М.М. Федорончук; к.б.н., с.н.с. В.М. Вірченко; к.б.н., с.н.с. В.М. Грабовий; к.б.н., с.н.с. І.А. Коротченко; к.б.н., с.н.с. А.А. Куземко (заст. головного редактора); к.б.н. О.О. Безсмертна (відповідальний секретар); к.б.н. І.П. Діденко; к.б.н. М.М. Перегрим (заст. головного редактора).

Затверджено до друку Вченою радою Інституту ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України (протокол №13 від 11 вересня 2012 р.)

Р 24 **Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин.** Матеріали II Міжнародної наукової конференції (9 – 12 жовтня 2012 р., м. Умань, Черкаська область). – Київ: ПАЛИВОДА А. В., 2012. – 320 с.

ISBN 978-966-437-312-5

У книзі вміщені матеріали II Міжнародної наукової конференції «Рослинний світ у Червоній книзі України: реалізація Глобальної стратегії збереження рослин» (Умань, жовтень 2012 р.). Видання розраховане на ботаніків, мікологів, екологів, працівників охорони довкілля, викладачів, аспірантів, студентів природничих спеціальностей.

Р 24 **The Plant Kingdom in the Red Data Book of Ukraine: Implementing the Global Strategy for Plant Conservation.** Proceedings of II International Conference (9 – 12 October 2012, Uman', Cherkasy region). – Kyiv: Palyvoda A. V. 2012. – 320 p.

ISBN 978-966-437-312-5

The book contains proceedings of the II International Conference *The Plant Kingdom in the Red Data Book of Ukraine: Implementation of the Global Strategy for Plant Conservation* (Uman', October 2012). The proceedings are intended for botanists, mycologists, ecologists, conservationists, teachers and students of natural history and conservation management.

Автори відповідають за наукову достовірність, зміст та стиль своїх публікацій. Точки зору, висловлені авторами у статтях, можуть не співпадати з позицією редакційної колегії збірки, установ-організаторів конференції, Міністерства екології та природних ресурсів України та/або Національної комісії з питань Червоної книги України.

The authors bear sole responsibility for the scientific reliability, content and style of their contributions. Opinions expressed by the authors in this publication may not coincide with opinions of the Editorial Board, organizing institutions of the conference, the Ministry of Environment and Natural Resources of Ukraine and/or the National Commission on the Red Data Book of Ukraine.

© Національний дендрологічний парк «Софіївка» НАН України, 2012

© Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України, 2012

© Київський національний університет імені Тараса Шевченка,

Ботанічний сад імені акад. О.В. Фоміна, 2012

© Українське ботанічне товариство, 2012

ISBN 978-966-437-312-5

ЗМІСТ / СОДЕРЖАНИЕ

СЕКЦІЯ 1. Концептуальні питання «Червоної книги України. Рослинний світ» та охоронних списків інших рівнів

СЕКЦИЯ 1. Концептуальные вопросы «Красной книги Украины. Растительный мир» и охранных списков других уровней

Василюк О.В., Шлег Н.І. Необхідність законодавчого врегулювання охорони видів флори та фауни, що включені в регіональні переліки видів та встановлення індивідуальних вимог до охорони усіх видів	7
Дідух Я.П. Екологічні дослідження видів рослин, що потребують охорони	10
Дубина Д.В., Дзюба Т.П., Смельянова С.М. Концептуальні питання охорони рідкісних рослин приморських геокмплексів України	11
Дудка І.О. Деякі теоретичні проблеми відбору видів грибів для включення до нового видання Червоної книги України	16
Кагало О.О. «Регіональні Червоні книги» – концепція й принципи формування (матеріали до обговорення)	19
Кагало О.О. Чи відповідає Червона книга України вимогам чинного законодавства?	23
Мосякін С.Л., Коротченко І.А. Дикі родичі культурних рослин у Червоній книзі України: представленість та перспективи охорони	28
Попова О.М. Про концептуальні питання щодо складання червоних списків місцевого рівня (на прикладі Одеської області)	32
Соколов І.Д., Соколова Е.І., Бережной М.В. Совершенствование раздела «Причины изменения численности» в описании растений Красной книги Украины	34
Федорончук М.М. Проблеми відбору рідкісних та зникаючих видів, для занесення до Червоної книги України (рослинний світ)	35
Чорней І.І., Токарюк А.І., Буджак В.В. Види флори Буковини перспективні для включення до четвертого видання «Червоної книги України»	37
Шиян Н.М. Гербарний критерій оцінки раритетності видів	41
Щербакова О.Ф. Структурний підхід до біоморфологічного аналізу раритетних видів рослин	43
Щербакова О.Ф., Новосад В.В., Крицька Л.І. Основні теоретичні та методичні аспекти програми дослідження популяцій раритетних видів судинних рослин	47

СЕКЦІЯ 2. Рідкісні види судинних рослин:

таксономічні, хорологічні, біологічні та екологічні аспекти

СЕКЦИЯ 2. Редкие виды сосудистых растений:

таксономические, хорологические, биологические и экологические аспекты

Bystriakova N. Species distribution models in conservation biology	52
Барановский Б.А. Анализ биотопической приуроченности раритетных видов сосудистых растений Днепропетровщины	54
Безсмертна О.О. Аутфітосозологічна оцінка папоротеподібних флори України	57
Безусько Л.Г., Карпюк Т.С., Мосякін С.Л., Безусько А.Г. Палеохорологічні дослідження рідкісних та реліктових видів рослин в Україні: сучасний стан та перспективи	61
Бережной М.В., Соколова Е.І. Популяционные исследования <i>Tulipa ophiophylla</i> Klokov et Zoz (<i>Liliaceae</i>) в балке Плоской (Луганская область)	63
Бєлан С.С. Онтогенетична структура популяції та біоморфологічні особливості особин <i>Epipactis palustris</i> (L.) Crantz (<i>Orchidaceae</i> Juss.) у заплаві р. Псел (Лісостепова зона України)	65
Борсукевич Л.М. До поширення <i>Utricularia intermedia</i> Hayne та <i>U. minor</i> L. в західних регіонах України	68
Бурлака М.Д. Порівняльна характеристика популяцій зникаючих видів <i>Diphysastrum</i> Holub в Україні	71
Бутылкина Н.Ю., Соколова Е.І. Анализ морфологических признаков популяции рябчика малого (<i>Fritillaria meleagroides</i> Patrin ex Schult. ex Schult. f.) в пойме р. Айдар	75
Волошина Н.О. Раритетна флора озер Північного Степового Придніпров'я	77
Гайова Ю.Ю., Коротченко І.А. Лісова рослинність за участю <i>Daphne sneorum</i> L. на території Черкасько-Чигиринського геоботанічного району	81
Глухов О.З., Хархота Г.І., Прохорова С.І., Агурова І.В., Штірц Ю.О. Раритетні види рослин Амвросіївського мергельного кар'єру «Основний» (Донецька область)	84
Гриценко В.В. Популяції рідкісних видів рослин, внесених до «Червоної книги України», в лучних степах Київського плато	86
Данилик І.М., Ізвест'єва С.В., Середницька С.Л. Рідкісні види підроду <i>Psyllophora</i> (Degl.) Peterm. (<i>Carex</i> L., <i>Syperaceae</i> Juss.) в Україні	89
Єна А.В. Авраамове дерево: за бортом Червоної книги України	93
Жигалова С.Л., Футорна О.А. Поширення видів роду <i>Iris</i> L. (<i>Iridaceae</i>), занесених до «Червоної книги України»	94

Ищук Л.П., Овчаренко А.А. Оценка адаптационного потенциала семейства <i>Salicaceae</i> Mirbel в Среднем Прихопёрье	97
Каліста М.С. Біоморфологічні та популяційні особливості <i>Crambe koktebelica</i> (Junge) N. Busch	101
Кармизова Л.О. Раритетні види судинних рослин у складі урбанофлори м. Дніпропетровська	103
Клименко Г.О. Особливості екологічних умов у місцезростаннях рідкісних видів рослин	107
Кобів Ю.Й. Фактори впливу на популяції та оселища рідкісних видів рослин Українських Карпат	110
Коваленко С.Г., Бондаренко О.Ю., Немерцалов В.В., Васильєва Т.В. Поширення деяких видів рідкісних та зникаючих послин Північно-Західного Причорномор'я у XX та XXI сторіччях (за матеріалами колекцій MSUD)	113
Коломійчук В.П. Деякі зауваження щодо поширення видів з Червоної книги на півдні України та в Криму	117
Крайнюк Е.С. Редкие виды лекарственных растений Крыма	118
Красова О.О. Знахідки <i>Eremogone cephalotes</i> (M. Bieb.) Fenzl на Криворіжжі і прилеглій території	122
Крицька Л.І. <i>Gymnospermium odessanum</i> (DC.) Takht. – таксономічні, географічні та флорогенезисні аспекти	123
Кузярін О.Т., Жижин М.П. Особливості поширення та созологічний статус <i>Calamagrostis varia</i> (Schrad.) Host (Poaceae) в Україні	126
Купрюшина Л.В. Вікова структура ценопопуляцій <i>Caragana scythica</i> (Kom.) Pojark. (Fabaceae Lindl.)	129
Курашева А.О. Рідкісні та зникаючі види судинних рослин флори заплави р. Самара	131
Кучеревський В.В., Шоль Г.Н., Провоженко Т.А., Баранець М.О. Охоронювані види рослин флори басейну Висуні	135
Меженський В.М., Меженська Л.О. Про походження та поширення <i>Crataegus pojarkovae</i> Kossyach	139
Мосякін А.С. Моделювання потенційного поширення <i>Nymphoides peltata</i> (S.G. Gmel.) Kuntze у Північній Америці	141
Новосад К.В. Існуючі та втрачені фітораритети судинних рослин урбанофлори Київського мегаполісу	143
Ольшанський І.Г. Рідкісні види <i>Juncaceae</i> Juss.: хорологія	148
Орлова Л.Д., Левченко Ю.П. Морфометричні показники <i>Gladiolus tenuis</i> M. Bieb. заплавної луки околиць с. Бірки Великобагачанського району Полтавської області	152
Остапко В.М., Гнатюк Н.Ю. Види Червоної книги України у басейні річки Кринка (в межах Донецької області)	153
Парнікоза І.Ю. Нові місцезнаходження раритетних рослин в межах долини Дніпра у Києві	158
Перегрим М.М. Цибулинні і бульбоцибулинні рослини у «Червоній книзі України»	163
Решетюк О.В. Поширення <i>Suipedium calceolus</i> L. у флорі України	165
Рыф Л.Э. О статусе некоторых редких однолетников флоры Крыма и перспективах их охраны	170
Рябинина З.Н., Линерова Л.Г., Раченкова Е.Г., Мушинская Н.И., Маханова Г.С., Колонтаева Н.В., Середняк А.А. Сравнительный анализ видов растений из Красных книг Украины и Оренбургской области России	171
Соколова Е.И. Анализ количества местонахождений растений из «Красной книги Украины»	174
Ташев А.Н., Цавков Е.И., Ташев Н.А. Характеристика высших растений, включенных в новое издание Красной книги Республики Болгарии (2011)	175
Тищенко О.В., Карпенко Н.І., Тарєєв А.С., Костіков І.Ю. Таксономічний статус <i>Astragalus borysthenticus</i> Клоков за результатами аналізу нуклеотидних послідовностей ITS1-ITS2 кластеру рибосомальних РНК-кодуючих генів	178
Турлай О.І., Литвіненко С.Г. До питання про вивчення <i>Goodyera repens</i> (L.) R. Br. на Буковині	180
Філатова О.В. Раритетна фітобіота на крейдових субстратах териорії природно-заповідного фонду Харківщини	181
Цимбалюк З.М. Паліноморфологічна характеристика видів роду <i>Pinguicula</i> L. флори України	183
Шапаренко І.С. Поширення видів родини <i>Orchidaceae</i> на території басейну річки Ворскла (в межах України)	185
Шаповал В.В. Коментарі до біоморфології та ценопопуляційної структури <i>Damasonium alisma</i> Mill. (<i>Alismataceae</i>) у подах Причорноморського степу	188
Шапошникова А.А. О некоторых созофитах урбанофлоры Херсона	191

СЕКЦІЯ 3. Рідкісні види несудинних рослин та грибів СЕКЦІЯ 3. Редкие виды несосудистых растений и грибов

Беседіна І.С., Макаренко Я.М. Рідкісні види макроміцетів регіонального ландшафтного парку «Нижньоворсклянський» (Полтавська обл.)	193
Бойко М.Ф. Рідкісні та зникаючі види мохоподібних адміністративних областей України	194
Вірченко В.М. <i>Dichelyma capillaceum</i> (Dicks.) Myrin (<i>Bryophyta</i>) – кандидат до «Червоної книги України»	196
Висоцька О.П., Гелюта В.П. Нове місцезнаходження <i>Leucocortinarius bulbiger</i> (Alb. et Schwein.) Singer – гриба, занесеного до «Червоної книги України»	197
Гаєриленко Л.М. Рідкісні види лишайників у балкових системах Нижнього Дніпра	198
Гелюта В.П. Огляд представників роду <i>Boletus</i> L. як претендентів на включення до «Червоної книги України»	201
Держипільський Л.М., Фокшей С.І., Фокшей Д.Л. Червонокнижні макроміцети Національного природного парку «Гуцульщина»	204

Маланюк В.Б. Макроміцети Галицького національного природного парку, які пропонуються для внесення до четвертого видання «Червоної книги України»	206
Мильчакова Н.А. Динамика ценопопуляций и проблемы охраны макрофитов на черноморском шельфе Украины	209
Саркина И.С. Редкие макромицеты степных и лугово-степных сообществ Крымского полуострова	213
Царенко П.М. Созологічні аспекти альгофлори України	215

СЕКЦІЯ 4. Збереження рідкісних видів рослин та грибів *ex situ* та *in situ* СЕКЦІЯ 4. Сохранение редких видов растений и грибов *ex situ* и *in situ*

Арапетьян Е.Р., Борсукевич Л.М. Використання рідкого азоту для зберігання насіння на прикладі червонокнижного виду <i>Glaucium flavum</i> Grantz (<i>Papaveraceae</i>)	218
Бабицький А.І. Інтродукція рідкісних та ендемічних рослин з родів <i>Exochorda</i> Lindl., <i>Prinsepia</i> Royle та <i>Photinia</i> Lindl. (<i>Rosaceae</i>) у Правобережному Лісостепу України	220
Белокурова В.Б., Сікура Й.Й., Кучук М.В. Збереження рослин флори України з різним природоохоронним статусом в колекції <i>in vitro</i> Інституту клітинної біології та генетичної інженерії	223
Березкіна В.І. Інтродукція та збереження <i>ex situ</i> рідкісних видів родини <i>Crassulaceae</i> DC. у Ботанічному саду ім. акад. О.В. Фоміна	227
Бойко М.Ф., Мойсієнко І.І., Ходосовцев О.Є. Раритетне фіто- та ліхенорізноманіття Національного природного парку «Олешківські піски» (Херсонська область, Україна)	228
Боровик Л.П. Сучасний стан збереження раритетного фіторізноманіття «Стрільцівського степу» (Луганський природний заповідник)	230
Брен О.Г., Яровий С.О., Ярова Т.А. Весняноквітучі судинні рослини Приазовського національного природного парку	234
Ванзар О.М., Каланча О.Д., Романюк В.В. Структурний аналіз флори ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Цеціно»	235
Гнатюк А.М., Гапоненко М.Б. Досвід інтродукції та особливості розвитку видів роду <i>Colchicum</i> L. природної флори України в Національному ботанічному саду ім. М.М. Гришка	238
Головко С.В., Куземко А.А. Рідкісні види судинних рослин проєктованого регіонального ландшафтного парку «Нижньоподільський» (Кіровоградська обл.)	241
Горбняк Л.Т. Сучасний стан охорони <i>Pulsatilla grandis</i> Wender (<i>Ranunculaceae</i> Juss.) в Україні <i>ex situ</i> та <i>in situ</i>	244
Зиман С.М., Булах О.В., Дербак М.Ю., Тях Ю.Ю. Про збереження рідкісних і зникаючих рослин <i>in situ</i> та <i>ex situ</i> (на прикладі флори Українських Карпат)	246
Ибатулина Ю.В. Искусственные степные растительные сообщества экспозиции «Степи юго-востока Украины» Донецкого ботанического сада НАН Украины	249
Коваленко О.А., Сенчило О.О., Шевчик В.Л. Рідкісні види смикавцевих (<i>Cyperaceae</i> Juss.) у флорі Національного природного парку «Пирятинський» (Полтавська область)	252
Колодяженська Т.І., Похильченко О.П., Клименко Ю.О. Проблеми збереження <i>ex situ</i> та <i>in situ</i> ялівця смердючого (<i>Juniperus foetidissima</i> Willd.) в Україні	255
Крижановська О.Т., Прядко О.І., Устименко І.П. Роль еколого-освітніх заходів у збереженні видів рослин, занесених до «Червоної книги України», в НПП «Голосіївський»	256
Куземко А.А. Сучасний стан та завдання охорони лучної рослинності в умовах <i>ex situ</i>	259
Літвіненко С.Г., Турлай О.І. Раритетний компонент флори пам'ятки природи місцевого значення «Урочище «Лісничка»	262
Мартінова Н.В., Опанасенко В.Ф., Лихолат Ю.В. Колекція рідкісних та зникаючих рослин Дніпропетровського ботанічного саду	263
Меньшова В.О. Вивчення адаптаційних можливостей при інтродукції рідкісних видів лікарських рослин	266
Мойсієнко І.І. Созофіти у флорі заповідних парків Кінбурнської коси (Миколаївської область)	267
Назаренко А.С. Формирование интродукционной популяции <i>Scutellaria cretica</i> Juz. в искусственном фитоценозе экспозиции растительности меловых обнажений в Донецком ботаническом саду НАН Украины	270
Оліяр Г.І. Поширення та сучасний стан популяцій видів рослин «Червоної книги України» у Кременецьких горах (філія природного заповідника "Медобори")	272
Попкова Л.Л., Теплицкая Л.М. Сохранение орхидных флоры Крыма путем создания семенных коллекций	274
Попова О.М. Види рослин з «Червоної книги України» на заповідних територіях Одещини (доповнення та уточнення)	276
Прядко О.І., Арап Р.Я. Регіонально рідкісні види м. Києва та його зеленої зони в Національному природному парку «Голосіївський»	279
Руденко М.І. Созофиты во флоре Крымского природного заповедника	282
Савчук Г.В. Родина <i>Orchidaceae</i> на території Національного природного парку «Гуцульщина»	285
Саїдахмедова Н.Б. Види судинних рослин з «Червоної книги України» на території НПП «Гомільшанські ліси»	287
Сіренко Т.В. Аутфітосозологічна характеристика ландшафтного заказника загальнодержавного значення «Кам'янський прибережно-річковий комплекс» (Дніпропетровська обл.)	291

2. Боровик Л.П. Оценка стабильности популяций как часть мониторинга природных экосистем в заповедниках // Изучение и сохранение природных экосистем заповедников лесостепной зоны. Матер. междунар. науч.-практ. конф. – Курск, 2005. – С. 55 – 57.
3. Доброчаева Д.М. Флора і рослинність заповідника АН УРСР Стрільцівський степ // Укр. ботан. журн. – 1956. – 14, 2. – С. 44-56.
4. Кондратюк Е.Н., Бурда Р.И., Чуприна Т.Т., Хомяков М.Т. Луганский государственный заповедник. Растительный мир. – К.: Наук. думка, 1988. – 188 с.
5. Сова Т.В., Боровик Л.П., Гузь Г.В. Дополнения и уточнения к флоре Стрельцовской степи // Наук. праці Луганського природ. заповідника. Рослинний і тваринний світ та його охорона. – 2008. – Вип. 1. – С. 44-58.
6. Ткаченко В.С. "Стрільцівський степ" в фітоценотичному моніторингу Старобільських степів // Вісті Біосферного заповідника "Асканія-Нова". – 2009. – 11. – С. 6-19.
7. Екологічна енциклопедія: у 3-х т. / редкол.: А.В. Толстоухов та ін. – К.: ТОВ «Центр екологічної освіти та інформації». – Т.1. – 2006. – 423 с.
8. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я.П. Дідуха. – К.: Глобалконсалтинг, 2009. – 912 с.
9. Екофлора України. / за ред. Я.П. Дідух. – К.: Фітосоціоцентр, 2007. – Т. 5. – 584 с.

Брен Олександр Геннадійович, Яровий Сергій Олексійович, Ярова Тетяна Анатоліївна

Приазовський національний природний парк
72319, Україна, Запорізька обл., м. Мелітополь, вул. 8 березня, 6; oscillat@mail.ru, pryazovppr@mail.ru

ВЕСНЯНОКВІТУЧІ СУДИННІ РОСЛИНИ ПРИАЗОВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО ПРИРОДНОГО ПАРКУ

Bren A.G, Yarovyj S.O., Yarova T.A. SPRING-BLOOMING PLANTS OF THE PRYAZOVSKY NATIONAL NATURE PARK

The data about quantity and systematical structure of the spring-blooming vascular plants of the Pryazovsky National Nature Park is presented. Vascular plants species listed in the Red Data Book and in other nature conservation lists and documents are identified and listed.

Приазовський національний природний парк (далі - ПНПП) створений відповідно до Указу Президента України у 2010 р. та розташований на територіях Бердянського, Мелітопольського, Приазовського, Якимівського районів та міста Бердянськ Запорізької області. Одним з провідних завдань парку є збереження флори та фауни регіону.

Досить значний антропогенний тиск на території ПНПП зазнають судинні рослини у фазу цвітіння. З метою збереження фіторізноманіття степової зони за літературними джерелами проведено аналіз видового списку судинних рослин, виявлених на території ПНПП [1, 2, 4]. Серед 1060 видів судинних рослин спостерігаються 470 (44,74% від загальної кількості) видів весняноквітучих рослин, які відносяться до 224 родів, 65 родин. Серед них найбільшу кількість складають рослини, фаза цвітіння яких, починається у травні – 317 видів (67,45% від загальної кількості видів, які цвітуть весною), дещо меншою кількістю представлені рослини, цвітіння яких починається у квітні – 121 вид (25,75%) та найменшою кількістю у березні – 32 види (6,8%).

Клас Magnoliopsida представлений 372 видами весняноквітучих рослин, значно меншою кількістю рослин представлений клас Liliopsida – 98 видів. Найбільша кількість видів спостерігається серед родин: *Brassicaceae* – 52 види, *Poaceae* – 48 видів, *Fabaceae* – 45 видів, *Rosaceae* – 30 видів, *Caryophyllaceae* – 29 видів, *Asteraceae* – 27 видів.

Весняноквітучі судинні рослини складають досить важливу частку флори ПНПП, велика кількість видів є «червонокнижними», знаходиться під охороною різних природоохоронних актів. Серед них 16 видів, занесених до «Червоної книги України» [3, 5], 9 видів, які занесені до «Європейського Червоного списку» [6]: *Juncus fominii* Zoz, *Tragopogon borysthenicus* Artemcz., *Arenaria zozii* Kleopow, *Orites artemisitorum* Klokov, *O. hellmannii* (Claus) Klokov, *Astragalus borysthenicus* Klokov., *A. reduncus* Pall., *Calophaca wolgarica* (L. f.) DC., *Caragana scythica* (Kom.) Pojark., 2 види знаходяться під захистом Бернської конвенції – *Astragalus tanaiticus* K. Koch., *Lindernia procumbens* (Krock.) Borb. та 5 видів, які занесені до «Червоного списку МСОП» *Agropyron dasyanthus* Ledeb., *Astragalus henningii* (Steven) Klokov, *A. pallescens* M. Bieb., *A. reduncus* Pall., *Papaver maoticum* Klokov.

Робітниками парку проводиться комплекс заходів для збереження видів рослин, цвітіння яких відбувається у весняний період на території ПНПП. В першу чергу – це інвентаризація та моніторинг флори, патрулювання території інспекторами, проведення еколого-просвітницької діяльності серед учнів та студентів, поширення інформаційних буклетів тощо.

1. Доброчаева Д.Н., Котов М.И., Прокудин Ю. Н. и др. Определитель высших растений Украины – К.: Наук. думка, – 1987. – 548 с.
2. Коломійчук В.П., Яровий С.О. Конспект флори судинних рослин Приазовського національного природного парку. – К.: Альтерпрес, 2011. – 296 с.
3. Коломійчук В.П. Рослини узбережжя Азовського моря у Червоній книзі України / Рослинний світ у Червоній книзі України: впровадження Глобальної стратегії збереження рослин. Матер. міжнар. конф. – К.: Альтерпрес, 2010. – С. 94-96
4. Станков С.С., Талиев В.И. Определитель высших растений Европейской части СССР. – М.: Советская наука, 1957. – 742 с.
5. Червона книга України. Рослинний світ / за ред. Я.П. Дідуха — К.: Глобалконсалтинг, 2009.— 912 с.
6. Bilz M., Kell S.P., Maxted N., Lansdown R.V. European Red List of Vascular Plants. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2011. – 130 p.